

ledes gaaer det da til, at man kan sige, at en saadan Frimenighed, som — for at blive i Billedet, hentet fra Træet — har siddet som Kvist paa Træets Grene, men som, fordi det forekom den, at den ikke fik tilstrækkelig Næring, fordi Træet begyndte at raadne og visne, i Henhold til en Lov som den af 4de April 1855 løsne sig selv fra Forbindelsen med Træet, som i Følelsen af sin egen Livsfriskhed plantede sig selv som en Stikling i Jorden, at en saadan selvgroende, uafhængig Stikling skulde staae i organisk Forbindelse med det hele Træ. Ja, den er af samme Natur som før; den bliver ved saaledes at udplantes ikke forvansket, der dannes sig ingen Afsarter, den vanslægter ikke. Den følger de samme Udviklingslove, som Træet følger; den kjendes paa de samme Blade, Blomster og Frugter; men der er een Ting, som mangler, der er ingen organisk Forbindelse tilstede.

Dengang dette Lovudkast fremkom i Folkethinget, blev det foreslaaet, at det skulde bære Titel af Lov ikke blot angaaende Valgmenigheder men ogsaa angaaende Hjælpemenigheder. Det var et smukt Tillæg og en smuk Titel, som viser, at den, der har søiet dette smukke Ord til Loven, havde Følelse for, hvad Menighederne trænge til, og havde Omstigt nok til at ville sørge for at afhjælpe deres Trang. Men i Folkethinget blev der foretaget en Forandring dermed. Det synes, at den, der søiede dette Ord til, er kommen til den Erkjendelse, at, naar han troede, at denne Lov om Frimenigheders Oprettelse skulde være en Hjælp, da skjenkede han den en Tro, som var større, end den fortjente, og denne Deel blev derfor tagen tilbage. Man har ansørt den Grund, at det syntes besynderligt at kalde den sin Hjælper, af hvem man blev forladt. Ja, der er vistnok Trang til Hjælp i Menighederne, det kan Ingen nægte; men jeg troer ogsaa at finde Gehør hos de Fleste, naar jeg yttre, at der overalt blandt Menighedernes Medlemmer findes saadanne alvorlige Christne, at man kan sige, der findes Hjælpere, alvorlige Christne, hvem det ikke er nok, naar de besøge Guds Huus om Søndagen, at kunne være visse paa, at de tage med sig derfra det velgjørende Indtryk, der bliver tilbage efter at have

hørt en opbyggelig Prædiken, men alvorlige Christne, der føle, at det tilsidst kommer an paa, om man, naar man forlader Guds Huus, kan tage med sig, hvad kun den Ene af de to Mennesker, der gik op til Templet for at bede, tog med sig tilbage, da han gik retfærdiggjort hjem til sit eget Huus. Der findes dog, mener jeg, omkring i Menighederne saamange gode Kræfter, at vi godt paa dem kunne anvende Herrens Vignelse om Suurbeigen, som en Qvinde, skjøndt det kun var et lille Stykke, lagde i tre Maader Meel. Jeg mener, at der i saadanne oprigtige og sande Christne er saamegen Kraft og Magt, at de ikke behøve at give sig af med at være Sjælesørgere; at de kun behøve at blive liggende hver i sin Kreds, saa ville de christelige Kræfter, som ere i dem, virke i Afstand, virke paa deres Omgivelser og virke til Christendommens Bedste. Men er det saa, da skulle vi følge den Regel, der er given os i Vignelsen, og ikke være selvkløge og sige: Jeg veed, hvad jeg vil gjøre, jeg vil samle alle de alvorlige og mere opvakte Christne i Samfund for sig, thi saa sparer jeg min Suurbeig, saa er jeg vis paa, at den ikke bliver borte i de tre Maader Meel, i det smagløse, indifferente Meel, i den Masse af indifferente Christne, som man kan træffe nok af mange Steder. Nei, det er ikke Maaden; det er de Stærke, der skulle hjælpe de Svage, og skulle de hjælpe dem, saa maae de holde sig nær til dem, saa maae de ikke sondre sig fra dem. Det er nok muligt, at det, naar saadanne opvakte Christne forsamlte sig til Gudstjeneste, kan vise sig, at der er mere levende Aand, mere brændende Andagt, end naar de skulle blandes med Andre, hvis Tanker langt fra ere vante til at flyve saa høit; det er ogsaa muligt, at hvor der saaledes samler sig mere opvakte og alvorlige Christne til Gudsdyrkelse, der kunde der danne sig et smukt Exempel, et Exempel, som kunde fremstilles som Mønster paa en Menighed, et Exempel, som ogsaa vil gavne i Afstand. Men hvad hjælper det — jeg siger ikke de enkelte Christne; men hvad hjælper det de øvrige Sogmenigheder, at der gives dem et folgeværdigt Exempel, naar Ingen kan følge Exemplet uden ad Sognebaandsløsningens Vej, saa at, dersom Alle fulgte det smukke Exempel,